

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра технології виробництва продукції птахівництва та свинарства**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ І ВИРОБНИЧИЙ МАРКЕТИНГ У
ТВАРИННИЦТВІ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки та продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ФАКУЛЬТЕТ	Біолого-технологічний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Організація бізнесу і виробничий маркетинг у тваринництві» для здобувачів вищої освіти біолого-технологічного факультету за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, другий (магістерський) рівень вищої освіти. Укладачі: Машкін Ю.О., Каркач П.М. Біла Церква: БНАУ, 2023. 15 с.

Розробники: Машкін Ю.О., доцент, канд. с.-г. наук;
Каркач П.М., доцент, канд. біол. наук.

Гарант освітньо-професійної програми,
д-р с.-г. наук, професор

Руслана СТАВЕЦЬКА

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри технології виробництва продукції птахівництва та свинарства (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри технології виробництва
продукції птахівництва та свинарства,
канд. біол. наук, доцент

Петро КАРКАЧ

Схвалено науково-методичною комісією біолого-технологічного факультету
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Голова науково-методичної комісії,
д-р с.-г. наук, професор

Сергій МЕРЗЛОВ

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3.1. Компетентності відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	5
3.2. Програмні результати навчання, які забезпечує дисципліна	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ І ВИРОБНИЧИЙ МАРКЕТИНГ У ТВАРИННИЦТВІ»	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	5
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	9
6.3. Самостійна робота	9
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	10
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	11
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	12
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	14
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2023–2024 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Організація бізнесу і виробничий маркетинг у тваринництві» для денної форми навчання виділено 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 40 годин (лекції – 14, практичні заняття – 26), самостійна робота студентів 50 – годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		2-й	2-й
Загальна кількість академічних годин – 90 год.		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 3,4	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>	
		14 год.	4 год.
		<i>Практичні</i>	
		26 год.	6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		50 год.	80 год.
		Вид контролю – залік	

Метою вивчення дисципліни «Організація бізнесу і виробничий маркетинг у тваринництві» є формування у студента теоретичних знань з питань організації та управління виробництвом на виробничих та переробних підприємствах та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування технологій, методів в управлінні виробництвом, що необхідні для виконання функцій фахівця на підприємстві.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Організація бізнесу і виробничий маркетинг у тваринництві» ґрунтується на знаннях таких дисциплін, як «Вища математика», «Економіка та менеджмент підприємств у тваринництві», «Організація виробництва у с.-г. підприємствах» що вивчаються на попередніх курсах.

3. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

3.1. Компетентності відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Згідно вимог освітньо-професійної програми «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» здобувачі повинні набути здатності отримувати наступні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ФК 5. Здатність організовувати підприємницьку і фінансову діяльність та оцінювати економічну ефективність виробництва і переробки продукції тваринного походження.

ФК 6. Здатність практично управляти робочими або навчальними процесами у сфері виробництва і переробки продукції тваринного походження, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ФК 10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

3.2. Програмні результати навчання, які забезпечує дисципліна

Програмний результат навчання за спеціальністю «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни «Організація бізнесу і виробничий маркетинг у тваринництві»
ПРН 3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах.	РН 3.1. Знати методику проведення досліджень з метою отримання нових знань в галузі тваринництва. РН 3.2. Вміти провадити інноваційну діяльність з метою створення нових технологій та продуктів у сфері тваринництва.

<p>ПРН 5. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.</p>	<p>РН 5.1. Вміти відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах. РН 5.2. Вміти аналізувати та оцінювати дані наукової літератури, баз даних та інших джерел.</p>
<p>ПРН 7. Здійснювати управління у сфері складною діяльністю виробництва і переробки продуктів тваринництва, визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами.</p>	<p>РН 7.1. Вміти здійснювати управління складною діяльністю у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва. РН 7.2. Вміти визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва.</p>
<p>ПРН 9. Приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.</p>	<p>РН 9.1. Вміти приймати ефективні рішення з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їх розвиток, визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей. РН 9.2. Вміти аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень з питань виробництва і переробки продукції тваринництва.</p>
<p>ПРН.10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики</p>	<p>РН 10.1. Знати стратегії розвитку команди з професійними знаннями та формувати ефективну кадрову політику.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ І ВИРОБНИЧИЙ МАРКЕТИНГ У ТВАРИННИЦТВІ»

Змістовий модуль 1. Організація бізнесу у тваринництві

Тема 1.1. Вступ. Принципи академічної доброчесності. Організаційні основи бізнесу.

Тема 1.2. Організаційно-економічні основи підприємства та їх об'єднання.

Тема 1.3. Принципи організації бізнесу та його застосування в сучасних умовах ведення тваринництва.

Тема 1.4. Організація виробничих процесів на тваринницьких підприємствах.

Змістовий модуль 2. Маркетинг у тваринництві

Тема 2.1. Економічна сутність ринкової моделі тваринницьких підприємств.

Тема 2.2. Теоретичні засади і практичні аспекти маркетингу у тваринництві.

Тема 2.3. Маркетингові дослідження ринків тваринницької продукції.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
<i>Змістовний модуль 1. Організація бізнесу у тваринництві</i>								
Тема 1.1	12	2	4	6	14	2	2	10
Тема 1.2	12	2	4	6	12	–	2	10
Тема 1.3	12	2	4	6	10	–	–	10
Тема 1.4	12	2	2	8	10	–	–	10
Разом за модуль 1	48	8	14	26	46	2	4	40
<i>Змістовний модуль 2. Маркетинг у тваринництві</i>								
Тема 2.1	14	2	4	8	14	2	–	12
Тема 2.2	14	2	4	8	16	–	2	14
Тема 2.3	14	2	4	8	14	–	–	14
Разом за модуль 2	42	6	12	24	44	2	2	40
Всього годин	90	14	26	50	90	4	6	80

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, с.р – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Організація бізнесу у тваринництві</i>	
1.1. Вступ. Принципи академічної доброчесності. Організаційні основи бізнесу. Теоретичні основи організації виробництва. Сутність та суспільне значення виробництва. Закони організації виробничих систем та основні властивості. Історія розвитку організації та управління бізнесом.	2
1.2. Організаційно-економічні основи підприємства та їх об'єднання. Підприємство, як основна ланка ринкової економіки. Основні напрями діяльності. Загальна класифікація підприємств. Об'єднання підприємств.	2
1.3. Принципи організації бізнесу та його застосування в сучасних умовах ведення тваринництва. Загальні принципи організації бізнесу. Спеціалізація виробництва. Виробничий цикл та його структура на тваринницьких підприємствах. Форми організації тваринницького виробництва.	2
1.4. Організація виробничих процесів на тваринницьких підприємствах. Виробничі процеси та їх класифікація. Загальна та виробнича структура. Класифікація виробничих структур. Виробничі цехи. Типи тваринницького виробництва та їх організаційно-економічні характеристики.	2
Разом за змістовий модуль 1	8
<i>Змістовий модуль 2 Маркетинг у тваринництві</i>	
2.1. Економічна сутність ринкової моделі тваринницьких підприємств. Невідкладність реформ і ринкових перетворень аграрного сектора економіки. Формування фермерських господарств. Аграрний бізнес. Основні напрями подальшого розвитку тваринництва України.	2
2.2. Теоретичні засади і практичні аспекти маркетингу у тваринництві. Ринкове середовище АПК та його суб'єкти. Аграрний бізнес. Види і особливості ринків у системі агробізнесу. Аграрний маркетинг. Принципи і завдання аграрного маркетингу. Концепція аграрного маркетингу у тваринництві.	2
2.3. Маркетингові дослідження ринків тваринницької продукції. Аналіз маркетингу або дослідження ринку як систематичне збирання, систематизація, обробка і аналіз даних про проблеми аграрного маркетингу з метою отримання корисної інформації, необхідної для ухвалення управлінських рішень. Особливості дослідження ринків і сфер діяльності галузі тваринництва. Підходи до аналітичного дослідження сільськогосподарських і продовольчих ринків.	2
Разом за змістовий модуль 2	6
Всього	14

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Організація бізнесу у тваринництві</i>		
1	Організація бізнесу на тваринницьких підприємствах.	2
2	Класифікація тваринницьких підприємств.	2
3	Організаційно-економічне обґрунтування тваринницьких підприємств.	2
4	Організація виробничих процесів.	2
5	Організація ремонтного господарства на тваринницьких підприємствах.	2
6	Виробничі запаси кормів та їх нормування.	2
7	Планування технічної підготовки виробництва продукції.	2
Разом за змістовий модуль 1		14
<i>Змістовний модуль 2. Маркетинг у тваринництві</i>		
8	Основні принципи формувань фермерських господарств.	2
9	Розрахунок показників ефективності розвитку маркетингу у тваринництві.	2
10	Підходи до визначення маркетингу у тваринництві.	2
11	Дослідження, аналіз та оцінка нужд реальних та потенційних споживачів.	2
12	Перспективи розвитку галузі тваринництва в Україні.	2
13	Методи оцінювання якості продукції.	2
Разом за змістовий модуль 2		12
Всього		26

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Організація бізнесу у тваринництві</i>		
1	Регулювання діяльності тваринницьких підприємств.	4
2	Сучасний стан галузі тваринництва України.	6
3	Інноваційний розвиток тваринницьких підприємств.	6
4	Значення та взаємозв'язок прогнозування і планування виробництва.	4
5	Промислові тваринницькі підприємства та їх виробнича структура.	6
Разом за змістовий модуль 1		26
<i>Змістовний модуль 2. Маркетинг у тваринництві</i>		
6	Види виробничої потужності.	6
7	Маркетингове забезпечення розробки нових екологічно чистих товарів та послуг.	4
8	Аналіз та оцінка діяльності підприємств-конкурентів.	4
9	Мотивація праці. Теорія мотивації.	6
10	Формування асортиментної політики фірми.	4
Разом за змістовий модуль 2		24
Всього		50

Примітка: у розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Зробити аналіз виробничої та операційної функцій підприємства.
2. Дослідження організації та управління виробництва на різних етапах створення тваринницьких підприємств.
3. Розробка та реалізація стратегії діяльності підприємства. Тенденції і проблеми розвитку тваринницьких підприємств в сучасних умовах.
4. Яким чином робототехнічні системи можуть підвищувати ефективність автоматизації виробництва у тваринництві.
5. Особливості організації виробництва тваринницької продукції у ринкових умовах.
6. Яким чином здійснюється господарська самостійність тваринницького підприємства.
7. Чи існує зв'язок між виробничим, технологічним і трудовим процесами.
8. Визначити основні економічні, соціально-психологічні і практичні завдання щодо поліпшення організації праці на підприємствах.
9. Охарактеризувати форми поділу праці на підприємствах.
10. Які критерії можуть впливати на вибір місця розташування тваринницького підприємства.
11. Чи існує відмінність між сертифікацією продукції і атестацією виробництва.
12. Розробка маркетингових комунікацій та реклами, включаючи її цілі, види та засоби, а також формування взаємин фірми з громадськістю.
13. Аналіз, оцінка та прогнозування стану та розвитку ринків, на яких фірма реалізує або планує реалізовувати свої товари та послуги.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчально-дослідницького характеру, який використовується у процесі вивчення дисципліни, зокрема, “Організація бізнесу і виробничий маркетинг у тваринництві”.

Головні завдання ІНДЗ:

- 1) поглиблення та розширення теоретичних знань з певного напрямку підготовки чи окремої дисципліни;
- 2) оволодіння методикою самостійних наукових досліджень з окремої дисципліни;
- 3) розвиток умінь і навичок безперервної фахової освіти;
- 4) формування наукової культури написання тексту з викладом результатів дослідження, засвоєння етичних норм використання джерел інформації та посилань на них;
- 5) оволодіння правилами привселюдного захисту результатів власного наукового дослідження, коректного використання системи доказів у публічній науковій дискусії.

Структура ІНДЗ включає такі компоненти: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури, додатки (в разі необхідності). Обсяг ІНДЗ – 5–7 сторінок комп'ютерного набору.

ІНДЗ оформлюється на стандартному папері формату А4 (210×297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та лїве – 20 мм, праве – 10 мм. ІНДЗ виконується українською мовою і подається у друкованому вигляді (текстовий редактор Microsoft Word for Windows у вигляді файла з розширенням *.doc, *.docx, *.rtf; шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 пт, друкується через 1,5 інтервал, відступ (абзац) – 1,25 см).

Захист ІНДЗ відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод навчання – спосіб подання (представлення) інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які зв'язують педагога й студента. Під час викладення лекційного курсу і проведення практичних занять використовуються різні методи навчання.

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.

Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

2. Репродуктивний метод (репродукція-відтворення).

Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються лабораторні, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

3. Метод проблемного викладу.

Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб рішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод.

Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками.

5. Дослідницький метод.

Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри й виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, містять в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання). Навчальна робота

безпосередньо переростає в науковедослідження.

6. Дискусійний метод.

Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції.

7. Ділова гра. Сфери застосування ігрового методу:

1) навчальна сфера: навчальний метод застосовується в навчальній програмі для навчання, підвищення кваліфікації;

2) дослідницька сфера: використовується для моделювання майбутньої професійної діяльності з метою вивчення прийняття рішень, оцінки ефективності організаційних структур і т. д.

Імітаційний метод – форми проведення занять, у яких учбово-пізнавальна діяльність побудована на імітації професійної діяльності.

Неімітаційний метод – способи активізації пізнавальної діяльності на лекційних заняттях.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Організація бізнесу і виробничий маркетинг у тваринництві» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, лабораторні роботи, командні проєкти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5}$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	F X	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимальноможлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

- Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
- Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
- Нормативно-технічна документація;

Технічні засоби:

- Ноутбук з програмою Excel;
- Калькулятор;

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу. Київ: КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Антошкіна Л.І., Горяча О.Л. Потенціал і розвиток підприємства: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2012. 450 с.
3. Бурковська А., Романчик М. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств через стратегічне управління людськими ресурсами. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2016. №2(4). С. 43-51. <https://doi.org/10.51599/are.2016.02.04.04>
4. Давидова О.Ю. Організація виробництва: підручник. Харків, 2021. 266 с.
5. Мазнев Г.Є., Калініченко С.М., Щербакова І.С., Грідін О.В. Організація виробництва: навчальний посібник; за ред. Г.Є. Мазнева. вид. 2-ге випр. і доп. Харків: Вид-во «Майдан», 2013. 604 с.
6. Мостенська Т.Л. Організація виробництва на тваринницьких підприємствах: підручник Київ: Кондор, 2015. 492 с.
7. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. / Л.Я. Зрібняк та ін. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2012. 304 с.
8. Петров В.М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник. Харків: Харк. нац. аграр. ун-т. Майдан, 2016. 362 с.
9. Прохорова В.В., Давидова О.Ю. Організація виробництва: навчальний посібник. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с.
10. Управління персоналом : підручник / О.М. Шубалий та ін.; за ред. О.М. Шубалого. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.

Додаткова література

1. Горбонос Ф. В., Черевко Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О. Економіка підприємств: підручник. Київ: Знання, 2016. 463 с.
2. Давидович І.Є. Управління витратами: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2008. 320 с.
3. Економіка підприємства: навчальний посібник; за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка. Київ: Ельга-Н, КНТ, 2015. 780 с.
4. Кодекс законів про працю: Кодекс України від 15.10.2013 р. № 322-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Податковий Кодекс України: Кодекс України від 02.12.2016 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-17. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Верховна Рада. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>
2. Пенсійний фонд України. URL: [URL:http://www.pfu.gov.ua](http://www.pfu.gov.ua)
3. Державна служба зайнятості України. URL: [URL:http://www.dcz.gov.ua](http://www.dcz.gov.ua)
4. Діловодство в Україні. URL: <http://www.dilovodstvo.wordpress.com>